

รายงานสรุปผลการประชุมระดับเจ้าหน้าที่ (TWG) ของ SEANF
ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ แบบทางไกล
ระหว่างวันที่ ๒๕-๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๓

กรอบความร่วมมือระหว่างสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (South East Asia National Human Rights Institutions Forum: SEANF) โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของอินโดนีเซีย (Komisi Nasional Hak Asasi Manusia: Komnas HAM) ในฐานะประธาน SEANF ในปี ๒๕๖๓ ได้จัดการประชุมระดับเจ้าหน้าที่ (Technical Working Group: TWG) ของ SEANF ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ แบบทางไกล โดยผ่านแอปพลิเคชัน Cisco Webex Meeting เมื่อวันที่ ๒๕-๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๓ ทั้งนี้ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ หรือโรคโควิด ๑๙ (COVID-19) ในระดับภูมิภาคและทั่วโลกยังไม่คลี่คลาย ประเทศสมาชิก SEANF ยังคงออกมาตรการจำกัดและควบคุมการเดินทางทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

ในการประชุมครั้งนี้ มีกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่สำนักงาน กสม. เข้าร่วมการประชุม จำนวน ๗ คน ประกอบด้วย

๑. นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๒. นางสาวอารีวรรณ จตุทอง กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๓. นายบุญเกื้อ สมนึก เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๔. นางสาววัลลภา ศารทประภา ผู้อำนวยการสำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ
๕. นายพรชัย น้อยบ้านไฉ่ นักวิชาการสิทธิมนุษยชนชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานความร่วมมือสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ๒
สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ
๖. นางสาวอณิษภัทร สิทธิดำรงค์ นักวิชาการสิทธิมนุษยชนชำนาญการ
กลุ่มงานความร่วมมือสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ๒
สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ
๗. นางสาวอัญชลี ศุภสกุลชัย นักวิชาการสิทธิมนุษยชนปฏิบัติการ
กลุ่มงานตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน ๓
สำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

สำหรับรายชื่อคณะผู้แทนสมาชิก SEANF ที่เข้าร่วมการประชุมครั้งนี้ทั้งหมด โปรดพิจารณาตามเอกสารแนบท้าย

การประชุมครั้งนี้ ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของอินโดนีเซีย (Komnas HAM) ทำหน้าที่ประธานการประชุม โดยมีระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๓

วาระที่ ๑ การรับรองระเบียบวาระการประชุม

การนำเสนอ

๑. Komnas HAM เสนอที่ประชุมเพื่อพิจารณาให้การรับรองระเบียบวาระการประชุม

๒. Komnas HAM ขอเพิ่มระเบียบวาระอื่น (Other Matters) ๑ เรื่อง คือ การหารือเกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์ระหว่าง SEANF กับเครือข่ายองค์กรพัฒนาเอกชนว่าด้วยสถาบันสิทธิมนุษยชนระดับชาติแห่งเอเชีย (Asian NGOs Network on National Human Rights Institutions: ANNI)

มติที่ประชุม

รับรองระเบียบวาระการประชุมตามที่ Komnas HAM เสนอ และเห็นชอบให้มีการเพิ่มระเบียบวาระอื่น ๑ เรื่อง ตามที่ Komnas HAM เสนอ

วาระที่ ๒ การรับรองรายงานการประชุมระดับเจ้าหน้าที่ (TWG) ของ SEANF ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓

การนำเสนอ

ผู้แทน Komnas HAM นำเสนอรายงานการประชุมระดับเจ้าหน้าที่ (TWG) ของ SEANF ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ แบบทางไกล เมื่อวันที่ ๑๒-๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๓

ความเห็น

สมาชิก SEANF ขอแก้ไขข้อมูลที่คลาดเคลื่อนเล็กน้อยในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญ

มติที่ประชุม

รับรองรายงานการประชุมระดับเจ้าหน้าที่ (TWG) ของ SEANF ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ แบบทางไกล เมื่อวันที่ ๑๒-๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ตามการแก้ไขของสมาชิก SEANF โดย Komnas HAM จะจัดส่งรายงานฉบับที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วให้สมาชิกทราบต่อไป

วาระที่ ๓ การนำเสนอพัฒนาการและกิจกรรมที่สำคัญของสมาชิก SEANF ภายหลังการประชุมระดับเจ้าหน้าที่ (TWG) ของ SEANF ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓

การนำเสนอ

สมาชิก SEANF ได้แลกเปลี่ยนพัฒนาการและผลการดำเนินงานที่สำคัญภายหลังการประชุมระดับเจ้าหน้าที่ (TWG) ของ SEANF ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๒-๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่ครอบคลุมภารกิจในการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน การเฝ้าระวังและประเมิน

สถานการณ์สิทธิมนุษยชน การสร้างความตระหนักรู้และกิจกรรมการรณรงค์ที่เกี่ยวกับประเด็นสิทธิมนุษยชน รวมทั้งความร่วมมือระหว่างสมาชิก SEANF ในประเด็นที่สนใจร่วมกัน ดังนี้

๑. ผู้ตรวจการแผ่นดินของติมอร์ - เลสเต (Provedoria dos Direitos Humanos e Justiça: PDHJ)

ผู้แทน PDHJ ได้นำเสนอผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

(๑) ด้านจำนวนเรื่องร้องเรียน ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนสิงหาคม ๒๕๖๓ PDHJ ได้รับเรื่องร้องเรียนทั้งหมด ๖๐ เรื่อง ซึ่งประกอบด้วย เรื่องร้องเรียนการละเมิดสิทธิมนุษยชน จำนวน ๒๐ เรื่อง และเรื่องร้องเรียนการบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐที่ไม่เหมาะสม จำนวน ๔๐ เรื่อง ซึ่งการร้องเรียนมีทั้งการดำเนินการโดยทางโทรศัพท์ ทางเว็บไซต์ จดหมาย อีเมล หรือเดินทางมาร้องเรียนด้วยตนเอง

(๒) การติดตามสถานการณ์และกิจกรรมการรณรงค์ PDHJ ได้มีการจัดกิจกรรมรณรงค์เพื่อติดตามสถานการณ์สิทธิของประชาชนนอกสถานที่ในประเด็นการเข้าถึงการศึกษา อาหาร ความยุติธรรม สุขภาพ และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชน ในสถานที่สาธารณะหลายแห่ง เช่น ตลาด ท่าเรือ สนามบิน ศูนย์สุขภาพ หน่วยงานราชการ รวมทั้งการสอบถามในประเด็นอื่น ๆ การได้รับเงินช่วยเหลือครัวเรือน การให้ความช่วยเหลือกลุ่มคนที่เปราะบาง การรับเรื่องร้องเรียน และอื่น ๆ ซึ่ง PDHJ ได้ติดตามสถานการณ์สิทธิมนุษยชนและการบริหารของภาครัฐอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะในช่วงภาวะฉุกเฉินอันเกิดจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ นอกจากนี้ PDHJ ยังได้มีการติดตามสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนและการตรวจเยี่ยมเรือนจำและสถานกักกันอย่างสม่ำเสมอ

(๓) ความคืบหน้าในการตรวจสอบเรื่องร้องเรียน PDHJ ได้มีมติสรุปผลการตรวจสอบเรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนและการบริหารของภาครัฐที่ไม่เหมาะสม จำนวน ๓๓ เรื่อง โดยยังมีเรื่องร้องเรียนที่ยังอยู่ระหว่างการตรวจสอบทั้งหมด ๘๕ เรื่อง แยกเป็นเรื่องร้องเรียนการละเมิดสิทธิมนุษยชน จำนวน ๔๕ เรื่อง และเรื่องร้องเรียนการบริหารของภาครัฐที่ไม่เหมาะสม จำนวน ๔๐ เรื่อง โดยได้มีการติดตามเรื่องเหล่านี้โดยการส่งรายงานและข้อเสนอแนะไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๔) การเผยแพร่ความเห็นทางกฎหมายเกี่ยวกับสถานการณ์ฉุกเฉิน เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓ PDHJ ได้เผยแพร่ความเห็นทางกฎหมายเกี่ยวกับสถานการณ์ฉุกเฉินและการขยายมาตรการสถานการณ์ฉุกเฉินในมิติสิทธิมนุษยชน นอกจากนี้ PDHJ ยังได้เข้าร่วมในการอภิปรายเกี่ยวกับสิทธิในเสรีภาพในการเคลื่อนไหวและเสรีภาพในการชุมนุม รวมทั้งสิทธิความเป็นส่วนตัว ซึ่งได้มีความเห็นว่ามีมาตรการที่ดำเนินการภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉินจะต้องอยู่ภายใต้กระบวนการของกฎหมายโดยปกติ ซึ่งยังจำเป็นต้องพิจารณาโดยคำนึงถึงกรอบรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ

(๕) การออกแถลงการณ์คัดค้านข้อเสนอในการทำให้ความผิดฐานหมิ่นประมาทเป็นความผิดทางอาญา เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ PDHJ ได้ออกแถลงการณ์คัดค้านข้อเสนอของรัฐบาล

ในการทำให้ความผิดฐานหมิ่นประมาท (defamation) เป็นความผิดทางอาญา ซึ่งข้อเสนอนี้เป็นการละเมิดบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และไม่สอดคล้องกับข้อ ๑๙ ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) ในส่วนที่เกี่ยวกับเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น

(๖) การจัดกิจกรรมส่งเสริมสิทธิมนุษยชน PDHJ ได้จัดกิจกรรมส่งเสริมสิทธิมนุษยชน จำนวน ๕ กิจกรรม เมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๓ วันที่ ๑๓-๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ และวันที่ ๒๗-๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓ รวมทั้งการร่วมรายการโทรทัศน์ จำนวน ๒ รายการเกี่ยวกับความเห็นของ PDHJ ต่อข้อเสนอของรัฐบาลที่จะกำหนดให้ความผิดฐานหมิ่นประมาทเป็นความผิดทางอาญา และความเห็นต่อร่างกฎหมายการต่อต้านการทุจริต

๒. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของไทย (กสม.)

ผู้แทนของสำนักงาน กสม. ได้นำเสนอผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

(๑) การเข้าร่วมการประชุมเสมือนจริงของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิทธิมนุษยชน (United Nations Virtual Forum on Responsible Business and Human Rights) เมื่อวันที่ ๙-๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๓ ผู้แทน กสม.

(๒) การจัดทำข้อเสนอแนะ มาตรการ หรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ๒ เรื่อง ได้แก่ กรณีปัญหาและแนวทางการยุติการใช้ความรุนแรงทางเพศต่อเด็กนักเรียนโดยครูหรือบุคลากรทางการศึกษา และกรณีที่เกี่ยวข้องกับการยุติการตั้งครรภ์ให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน

(๓) การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อการศึกษาผลกระทบจากนโยบายโครงสร้างในพื้นที่กรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาผลกระทบด้านการจราจรของโครงการก่อสร้างรถไฟฟ้าสายสีชมพู ช่วงแคราย-มีนบุรี เพื่อประกอบการจัดทำข้อเสนอแนะ มาตรการในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเสนอไปยังบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๔) กิจกรรมเนื่องในโอกาสวันสถาปนาองค์กร กสม. ครบรอบ ๑๙ ปี เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กสม. ได้จัดกิจกรรมเนื่องในโอกาสวันสถาปนาองค์กร กสม. ครบรอบ ๑๙ ปี โดยมีการปาฐกถาพิเศษ หัวข้อ “สู่สองทศวรรษของ กสม.” และการแถลง “สรุปผลการดำเนินงานที่สำคัญของ กสม.” ผ่านระบบออนไลน์ โดยประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(๕) การอบรมให้ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายความมั่นคงระดับผู้ปฏิบัติ เมื่อวันที่ ๖-๗ สิงหาคม ๒๕๖๓ จัดโดย กสม. ร่วมกับ กอ.รมน. ภาค ๔ ส่วนหน้า โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการได้รับความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการสิทธิมนุษยชน และสามารถนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันและส่งเสริมไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน

(๖) โครงการเยาวชนคนรุ่นใหม่ใส่ใจและยืนเคียงสิทธิมนุษยชน (Youth Standing Up for Human Rights) ที่ กสม. มุ่งเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ของเยาวชนผ่านการประกวดแนวคิดและ

แผนงานเพื่อผลิตผลงานนวัตกรรมส่งเสริมสิทธิมนุษยชน หัวข้อ “สิทธิมนุษยชนกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙”

(๗) ความคืบหน้าในการสรรหาคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชุดที่ ๔ ที่ยังดำเนินการอยู่ต่อไป โดยปัจจุบันวุฒิสภาได้มีมติให้ความเห็นชอบกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชุดที่ ๔ แล้ว จำนวน ๔ คน และจะต้องมีการสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพิ่มเติมอีก จำนวน ๓ คน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ต้องมีกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้รับการสรรหาครบอย่างน้อย ๕ คน คณะกรรมการชุดใหม่จึงจะสามารถเข้าปฏิบัติหน้าที่ได้

๓. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของฟิลิปปินส์ (Commission on Human Rights of the Philippines: CHR)

ผู้แทน CHR ได้นำเสนอผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

(๑) สิทธิและเสรีภาพในการเคลื่อนย้ายในช่วงของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ โดย CHR ได้เสนอต่อรัฐบาลฟิลิปปินส์เกี่ยวกับเหตุเฉพาะในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการเคลื่อนย้าย ซึ่งต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ CHR ยังได้เผยแพร่ชุดข้อเสนอแนะเพื่อย้ำให้เจ้าหน้าที่และบุคคลทั่วไปได้ทราบเกี่ยวกับภาระหน้าที่ในการเคารพและคุ้มครองสิทธิจากการถูกเลือกปฏิบัติของทุกคนที่เกี่ยวข้องกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙

(๒) การคุ้มครองเด็กจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศและการแสวงประโยชน์ โดยมีขอบโดยผ่านทางออนไลน์ในช่วงการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ โดย CHR ได้ยกย่องความพยายามของหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมาย โดยเฉพาะศูนย์คุ้มครองสตรีและเด็กของสำนักงานตำรวจแห่งชาติฟิลิปปินส์ที่พยายามปกป้องเด็กจากความรุนแรงทางเพศหรือการแสวงประโยชน์โดยมิชอบโดยผ่านทางออนไลน์โดยเฉพาะในช่วงภาวะวิกฤต และชื่นชมความร่วมมืออย่างต่อเนื่องต่อพันธมิตรว่าด้วยการคุ้มครองเด็กต่างชาติ ในการควบคุมการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์และการแสวงประโยชน์โดยมิชอบจากเด็กภายในประเทศ ซึ่ง CHR เห็นถึงความสำคัญของเรื่องนี้เนื่องจากฟิลิปปินส์เป็นหนึ่งในจุดหมายปลายทางสำหรับผู้กระทำความผิดทางออนไลน์

(๓) แลกเปลี่ยนเกี่ยวกับการเสียชีวิตของสตรีที่มีภาวะแทรกซ้อนจากการคลอดบุตรหลังจากที่ถูกโรงพยาบาลหลายแห่งปฏิเสธการรักษา CHR ได้ออกแถลงการณ์เรียกร้องให้กระทรวงสาธารณสุขกำหนดระเบียบและแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมสำหรับสถานพยาบาลทุกแห่งเพื่อตอบสนองความต้องการของมารดาที่ตั้งครรภ์และทารก นอกจากนี้ CHR ยังได้จัดทำข้อเสนอแนะหลายฉบับเพื่อย้ำให้รัฐบาลจัดการเกี่ยวกับปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอนามัยเจริญพันธุ์ และการพัฒนาช่องทางออนไลน์ซึ่งรับการรายงานทั้งหมดที่เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิโดยไม่เปิดเผยตัวตนผู้ร้องเรียน

(๔) สิทธิของผู้สูงอายุในช่วงการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙

CHRP ได้กล่าวยกย่องกระทรวงมหาดไทยและรัฐบาลท้องถิ่นที่นำนโยบายที่ยึดหลักสิทธิมนุษยชนและการไม่เลือกปฏิบัติที่เคารพเสรีภาพในการเคลื่อนย้ายของผู้สูงอายุในพื้นที่ของชุมชนที่มีการกักตัวในขณะเดียวกันก็ได้มีการจัดทำมาตรการเพื่อป้องกันสำหรับผู้สูงอายุด้วย รวมทั้งการเน้นย้ำว่าการดำเนินการของกระทรวงมหาดไทยและรัฐบาลท้องถิ่นต้องแสดงให้เห็นถึงกระบวนการในการพัฒนานโยบายที่ดำเนินการร่วมกับผู้สูงอายุโดยผ่านองค์กรเอกชน ขณะเดียวกัน CHRP เห็นว่าโครงการของรองประธานาธิบดีที่เกี่ยวกับการจัดตั้งหอพักสำหรับบุคลากรทางการแพทย์ที่เพิ่มมากขึ้นควรต้องได้รับการสนับสนุน

(๕) ปัญหาสิทธิของแรงงานข้ามชาติ CHRP ได้ปรับปรุงรายงานการศึกษาเกี่ยวกับแรงงานฟิลิปปินส์ในต่างประเทศและช่องทางการร้องเรียนเรื่องแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน

(๖) ข้อเสนอแนะว่าด้วยการยุติโทษประหารชีวิต ตามรายงานของสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชน (OHCHR) ที่แนะนำเกี่ยวกับการไม่ต้องลงโทษที่รุนแรงในขณะที่ยังให้ความสำคัญกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนและความมั่นคงของชาติเป็นหลัก ซึ่ง CHRP ได้ใช้แนวทางนี้ร่วมกับแนวทางตามหลักสิทธิมนุษยชนมารวมไว้ด้วยกัน เพื่อจัดทำเป็นข้อเสนอแนะต่อรัฐบาล โดย CHRP หวังว่าจะยับยั้งการนำกฎหมายเกี่ยวกับโทษประหารชีวิตกลับมาใช้ใหม่ในประเทศได้สำเร็จ

๔. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของเมียนมา (Myanmar National Human Rights Commission: MNHRC)

ผู้แทน MNHRC ได้นำเสนอผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

(๑) การแก้ไขกฎหมายของ MNHRC MNHRC กำลังอยู่ในช่วงศึกษาและทบทวนกฎหมายจัดตั้งของ MNHRC และล่าสุดได้เสนอการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้วตามที่คณะอนุกรรมการประเมินสถานะ (SCA) ของ GANHRI ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้เมื่อปี ๒๕๕๘

(๒) การจัดตั้งสำนักงานสาขาในภูมิภาค MNHRC มีแผนในการจัดตั้งสำนักงานสาขาที่ภูมิภาคอิรวดี (Ayeyarwaddy) ซึ่งขณะนี้กำลังพิจารณาเกี่ยวกับปริมาณเรื่องร้องเรียนที่ได้รับจากพื้นที่นี้ นอกจากนั้น ยังมีแผนที่จะจัดตั้งสำนักงานสาขาในภูมิภาคเพิ่มขึ้นอีก ๒ สำนักงานภายในระยะเวลา ๕ ปีนี้ ภายใต้การสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการพัฒนาระบบสารสนเทศของการทำงานที่เชื่อมโยงกัน ขณะเดียวกัน MNHRC ได้เร่งปรับปรุงและพัฒนาระบบการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้นร่วมกับสำนักงานสาขาที่กรุงเนปีดอว์ (Nay Pyi Daw) และที่รัฐมัณฑะเลย์ (Mandalay) เมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๓ ที่ผ่านมา นอกจากนั้น ยังได้มีการจัดตั้งแผนกสื่อสารองค์กรขึ้น ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการสรรหาเจ้าหน้าที่ใหม่ทั้งในส่วนของสำนักงานสาขาในภูมิภาคและแผนกที่จัดตั้งขึ้นใหม่

(๓) ด้านการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน MNHRC ได้มีการเยี่ยมเรือนจำ สถานกักขัง และสถานที่คุมขังในช่วงที่ผ่านมารวมทั้งสิ้น ๔๒ ครั้ง และได้แจ้งผลจากการตรวจเยี่ยม พร้อมข้อเสนอแนะไปยังหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องแล้ว นอกจากนี้ ยังได้มีการตรวจสอบเรื่องร้องเรียนและการลงพื้นที่ตรวจสอบ

การละเมิดสิทธิมนุษยชนรวม ๑,๑๗๗ เรื่อง โดยได้ส่งรายงานการตรวจสอบไปยังสำนักงานประธานาธิบดีแล้ว นอกจากนี้ MNHRC ยังได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการการเลือกตั้งแห่งสหภาพเมียนมา ให้มีสถานะเป็นผู้สังเกตการณ์ภายในประเทศสำหรับการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ที่กำลังจะมาถึงนอกจากนี้ ยังได้จัดทำแถลงการณ์ในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น ๙ ฉบับ ซึ่งรวมไปถึงกิจกรรมด้านการคุ้มครองของ MNHRC และการเลือกตั้งทั่วไปที่กำลังจะจัดขึ้น

(๔) ความร่วมมือกับภาคประชาสังคมและองค์กรเอกชน MNHRC มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับภาคประชาสังคม เช่น การประชุมออนไลน์ในประเด็นเกี่ยวกับธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน การปฏิรูปกฎหมายที่ดิน การควบคุมความปลอดภัยส่วนบุคคลและสิทธิดิจิทัล การจัดการประชุมหารือเกี่ยวกับสิทธิคนพิการและกลุ่มบุคคลที่หลากหลายทางเพศ (LGBT) โดย MNHRC ร่วมมือกับองค์กรเอกชนและองค์กรภาคประชาสังคม การจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับสิทธิเด็ก สิทธิคนพิการ สิทธิสตรีและเด็กหญิงให้กับเจ้าหน้าที่สำนักงาน MNHRC โดยองค์กรเอกชน

(๕) การส่งเสริมสิทธิมนุษยชน MNHRC ได้จัดให้มีการบรรยายความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนในหลักสูตรการฝึกอบรมต่าง ๆ ให้กับหน่วยงานของรัฐบาล ซึ่งรวมไปถึงทหาร ตำรวจ เจ้าหน้าที่ดับเพลิง และหน่วยงานราชการอื่น ๆ

(๖) การจัดทำรายงานการทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชน (Universal Periodic Review: UPR) MNHRC ได้จัดทำรายงานตามกระบวนการ UPR และได้ส่งไปยังคณะมนตรีสิทธิมนุษยชน (HRC) แล้ว และขณะนี้ MNHRC กำลังเริ่มเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการจัดทำรายงานตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (ICESCR) ต่อไป

(๗) การทบทวนสถานะ MNHRC กำลังเตรียมการที่จำเป็นสำหรับการเข้าสู่กระบวนการทบทวนสถานะ ซึ่งจะต้องมีการประสานงานร่วมกับ APF (Asia Pacific Forum) โดย MNHRC ได้มีการประชุมหารือระดับสูงร่วมกับ APF ระหว่างวันที่ ๓-๖ สิงหาคม ๒๕๖๓

(๘) การจัดตั้งแผนกใหม่ของสำนักงาน MNHRC สำนักงาน MNHRC อยู่ระหว่างการพิจารณาจัดตั้งแผนกรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-government) ขึ้นใหม่ ซึ่งแผนกนี้จะมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานรวม ๑๗ คน ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการรับสมัครเจ้าหน้าที่และการเตรียมการฝึกอบรมด้านสารสนเทศ ซึ่งการดำเนินในส่วนนี้ได้รับความช่วยเหลือจาก UNDP

๕. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของมาเลเซีย (Suruhanjaya Hak Asasi Manusia Malaysia: SUHAKAM)

ผู้แทน SUHAKAM ได้นำเสนอผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

(๑) การได้รับเลือกให้เข้าร่วมโครงการการศึกษาระดับโลกเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีที่เกิดจากกระบวนการ UPR ในเดือนมีนาคม ๒๕๖๓ OHCHR ได้เลือกมาเลเซียให้เข้าร่วมการศึกษาระดับโลกเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีที่เกิดจากกระบวนการ UPR ซึ่ง SUHAKAM มีความยินดีที่ UPR Monitoring Matrix ซึ่งเป็นระบบที่ SUHAKAM ได้พัฒนาขึ้นร่วมกันกับกระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานสหประชาชาติ

ประจำมาเลเซีย (United Nations Country Team: UNCT) และองค์การภาคประชาสังคม ได้นำไปสู่การจัดทำเป็นเอกสารสรุปข้อเสนอแนะจากกระบวนการ UPR เพื่อนำไปปรับใช้กับแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และการดำเนินการเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนการกำหนดตัวชี้วัดเพื่อติดตามความคืบหน้าของการดำเนินการตามข้อเสนอแนะตามกระบวนการ UPR ในแต่ละเรื่อง

(๒) ปัญหาสิทธิของแรงงานข้ามชาติในช่วงการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓ SUHAKAM ได้เข้าพบรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรมนุษย์ เพื่อหารือเกี่ยวกับปัญหาสิทธิของแรงงานข้ามชาติที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ปัญหาการตกงาน ปัญหาของนายจ้างและลูกจ้าง รวมทั้งวิธีการเชื่อมโยงกลไกการร้องเรียนของ SUHAKAM เข้ากับหน่วยงานของกระทรวงทรัพยากรมนุษย์ให้ดียิ่งขึ้น

(๓) การจัดทำชุดสรุปทางด้านนโยบายที่เกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ในเดือนมิถุนายนและกรกฎาคม ๒๕๖๓ SUHAKAM ได้จัดทำชุดสรุปทางด้านนโยบายเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ และผลกระทบทางด้านสิทธิมนุษยชนในมาเลเซีย ได้แก่ (ก) โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ และสิทธิพลเมืองในมาเลเซีย (ข) โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ และเสรีภาพในการแสดงออกและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในมาเลเซีย และ (ค) โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ และสิทธิสตรีในมาเลเซีย

(๔) การแก้ไขกฎหมายของ SUHAKAM เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ SUHAKAM ได้เข้าพบผู้อำนวยการสำนักกฎหมายและกิจการรัฐสภา สำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อหารือเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของ SUHAKAM โดยการแก้ไขพระราชบัญญัติของ SUHAKAM เพื่อให้สามารถได้รับเงินงบประมาณและทรัพยากรที่เพียงพอ การหารือเกี่ยวกับการอภิปรายรายงานประจำปีของ SUHAKAM ในรัฐสภา บทบาทของ SUHAKAM ในกระบวนการปฏิรูปกฎหมาย และการทบทวน รวมทั้งการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

(๕) การสนับสนุนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสตรีและเด็กผู้หญิงที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ในฐานะที่ SUHAKAM เป็นส่วนหนึ่งของการจัดทำหลักสูตรการเรียนรู้แบบผสมผสานของ APF เรื่อง การขับเคลื่อนสิทธิมนุษยชนของสตรีและเด็กผู้หญิง (Blended Learning Course on Mainstreaming the Human Rights of Women and Girls) SUHAKAM ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นผลกระทบที่สำคัญต่อสตรีและเด็กผู้หญิงจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ และการตอบสนองต่อสถานการณ์ดังกล่าว นอกจากนี้ SUHAKAM ยังได้ทำการสำรวจเกี่ยวกับผลกระทบของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ที่มีต่อเจ้าหน้าที่สตรีของ SUHAKAM และได้มีการเผยแพร่ผลการศึกษาดังกล่าวเมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๓

(๖) การลงนามในบันทึกความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาบุคคลไร้รัฐในรัฐซาบฮ์และพื้นที่รอยต่อระหว่างประเทศ เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ SUHAKAM ได้จัดพิธีลงนามเสมือนจริงในบันทึกความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาบุคคลไร้รัฐในรัฐซาบฮ์ โดยจัดขึ้นผ่านโปรแกรม Zoom เมื่อวันที่ ๓

สิงหาคม ๒๕๖๓ โดยมี SUHAKAM Komnas HAM และ CHRP ในฐานะภาคีเข้าร่วมการลงนามอย่างเป็นทางการ นอกจากนี้ ยังจัดให้มีการบรรยายสรุปร่วมกันร่วมกับรัฐมนตรีช่วยว่าการกิจการของรัฐสภา และกฎหมายของมาเลเซีย เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่และอำนาจของ SUHAKAM ภายในประเทศด้วย

(๗) การเตรียมการเข้าสู่การทบทวนการประเมินสถานะในรอบปี ๒๕๖๔-๒๕๖๙ เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ SUHAKAM ได้จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นจากองค์กรภาคประชาสังคม องค์กรการเอกชน อดีตรกรรมาธิการสิทธิมนุษยชนของ SUHAKAM สภานายความ และผู้แทนมาเลเซียใน AICHR เพื่อเตรียมการเข้าสู่การทบทวนการประเมินสถานะในรอบปี ๒๕๖๔-๒๕๖๙ พร้อมกันนี้ SUHAKAM กำลังดำเนินการจัดทำร่างแผนยุทธศาสตร์ของ SUHAKAM ฉบับใหม่ รวมทั้งการจัดทำเอกสาร แสดงความสอดคล้องกับหลักการปารีส (Statement of Compliance: SoC) เพื่อเข้าสู่การทบทวน การประเมินสถานะ ซึ่งขณะนี้ใกล้จะดำเนินการเสร็จสมบูรณ์แล้ว

(๘) การจัดทำข้อตกลงร่วมกันในโครงการ Strengthening Malaysia's Media for Change เมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๖๓ SUHAKAM ได้จัดทำข้อตกลง (agreement) การเป็นพันธมิตร ร่วมกับสมาพันธ์นักหนังสือพิมพ์นานาชาติ (International Federation of Journalists: IFJ) และสหภาพ นักหนังสือพิมพ์แห่งชาติมาเลเซีย (National Union of Journalists Malaysia: NUJM) ในโครงการ Strengthening Malaysia's Media for Change ซึ่งโครงการดังกล่าวนี้ได้รับการสนับสนุนจากสหภาพยุโรป เป็นเวลาต่อเนื่องมาหลายปีแล้ว

(๙) การเข้าพบประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ SUHAKAM ได้พบกับ Datuk Azhar Azizan Harun ประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อหารือเกี่ยวกับการคัดเลือกและแต่งตั้งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนและการปฏิรูปรัฐสภาของสภาผู้แทนราษฎร

(๑๐) การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในช่วงของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ในช่วงการแพร่ระบาดของติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ และช่วงที่มีคำสั่ง ควบคุมการเคลื่อนย้ายของประชาชน SUHAKAM ยังคงดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยผ่านทางระบบออนไลน์ เพื่อเชื่อมต่อกับชุมชนต่าง ๆ อาทิ การจัดกิจกรรมเยาวชนเพื่อสิทธิ เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับ สิทธิมนุษยชนศึกษา การจัดโครงการให้ความรู้เรื่องสิทธิมนุษยชน และโครงการร่วมกับหน่วยงาน ทางด้านศาสนาอิสลามภายในประเทศมาเลเซีย และการนำเสนอข้อมูลข่าวสารผ่าน Facebook ของ SUHAKAM อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

๖. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของอินโดนีเซีย (Komisi Nasional Hak Asasi Manusia: Komnas HAM)

ผู้แทน Komnas HAM ได้นำเสนอผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

(๑) การจัดการประชุมระดับเจ้าหน้าที่ (TWG) ของ SEANF ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ โดย Komnas HAM ทำหน้าที่เป็นเจ้าภาพในการจัดประชุมดังกล่าว ระหว่างวันที่ ๑๒-๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๓

โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย คณะผู้แทนจากสมาชิก SEANF จำนวน ๓๓ คน และผู้สังเกตการณ์ การประชุม จำนวน ๒๒ คน

(๒) การยุติการละเมิดสิทธิมนุษยชนในเชิงระบบที่กว้างขวาง เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ Komnas HAM ได้รับเรื่องร้องเรียนให้รู้ผลการสอบสวนเรื่องร้องเรียนกรณี Paniai ที่เกิดขึ้นที่จังหวัดปาปัว เมื่อปี ๒๕๕๗ เป็นครั้งที่สอง ซึ่งเรื่องนี้ Komnas HAM ได้ดำเนินการส่งเสริม กระบวนการยุติธรรมอย่างต่อเนื่อง โดยผ่านเจตจำนงทางการเมืองของประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐ อินโดนีเซียและอัยการสูงสุด

(๓) การจัดประเด็นสิทธิมนุษยชนที่สำคัญของ Komnas HAM ในการประชุม ใหญ่ของ Komnas HAM ที่จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๑-๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๓ Komnas HAM ได้จัดประเด็น สิทธิมนุษยชนที่สำคัญของ Komnas HAM จำนวน ๗ ประเด็น ได้แก่ (๑) การละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้อง กับความขัดแย้งทางการเกษตร (๒) การยุติการละเมิดสิทธิมนุษยชนในเชิงระบบที่กว้างขวาง (๓) การออกแบบ และการจัดการเชิงโครงสร้างของสถาบัน (๔) การไม่อดทนและการนิยมความรุนแรงอย่างสุดขีด (๕) การเข้าถึงความยุติธรรม (๖) การใช้ความรุนแรงโดยหน่วยงานของรัฐและกลุ่มต่าง ๆ ของชุมชน และ (๗) เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การแสดงออก และการชุมนุม

(๔) การกำหนดโครงสร้างใหม่ เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๓ Komnas HAM ได้มีมติกำหนดโครงสร้างของหน่วยงานใหม่ ซึ่งจะมีผลระหว่างปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕ รวมทั้งการหมุนเวียน ความรับผิดชอบของกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของอินโดนีเซีย

(๕) การเข้าร่วมประชุมเสมือนจริงของสหประชาชาติเกี่ยวกับธุรกิจและ สิทธิมนุษยชน โดย Komnas HAM ได้รับเชิญให้เข้าร่วมเป็นผู้อภิปรายในการประชุมเสมือนจริง ของสหประชาชาติเกี่ยวกับธุรกิจและสิทธิมนุษยชน ระหว่างวันที่ ๙-๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๓ ในหัวข้อ “การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการอำนวยความสะดวกสำหรับภาคธุรกิจสำหรับการแก้ไขปัญหาการละเมิด สิทธิมนุษยชนโดยผ่านกลไกการไกล่เกลี่ย”

(๖) การจัดกิจกรรมวันต่อต้านการทรมานสากล ระหว่างวันที่ ๒๕-๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๓ Komnas HAM ได้จัดการสัมมนาออนไลน์ หัวข้อ “กลไกการจับกุมและคุมขังนักโทษหญิงในปาปัว รวมถึงภาพรวม การจับกุม และการกักขังเด็กในการประท้วง และการสนับสนุนผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ ของการทรมาน” เนื่องในโอกาสวันต่อต้านการทรมานสากล

(๗) การทำหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยปัญหาสิทธิในที่ดิน ในทุกปี Komnas HAM ได้รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวข้องกับ ความขัดแย้งทางการเกษตรประมาณปีละ ๘,๐๐๐ เรื่อง โดยส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับ สิทธิในที่ดินของคนพื้นเมือง ความขัดแย้งในที่ดินระหว่างภาคประชาชน บริษัทเอกชน และโครงการ ก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ โดยเมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓ Komnas HAM ได้ทำหน้าที่ เป็นผู้ไกล่เกลี่ยกรณีที่ถูกฟ้องของบรรพบุรุษถูกฝังกลบ และเมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๓ Komnas HAM ได้ทำหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยระหว่างรัฐบาลท้องถิ่นและชุมชนพื้นเมือง

(๘) การรายงานข้อมูลต่อคณะกรรมการประจำอนุสัญญา CEDAW เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ Komnas HAM ได้รายงานข้อมูลของอินโดนีเซียโดยการกล่าวถ้อยแถลงต่อคณะทำงานของ CEDAW (Pre-sessional) เพื่อนำเสนอในการประชุมคณะกรรมการประจำอนุสัญญา CEDAW สมัยที่ ๗๘

(๙) การลงนามในบันทึกความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาบุคคลไร้รัฐในรัฐซาบาหลี Komnas HAM SUHAKAM และ CHRP ได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาบุคคลไร้รัฐในรัฐซาบาหลี ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ จากนั้นเมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ Komnas HAM ได้จัดงานแถลงข่าวร่วมกับองค์กรแนวร่วมด้านแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน (The Sovereign Migrants Workers Coalition) ซึ่งเป็นองค์กรภาคประชาสังคมที่เกี่ยวกับแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน ในประเด็นตามบันทึกความเข้าใจและประเด็นแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานของอินโดนีเซีย

(๑๐) การร่วมเป็นวิทยากรในการสัมมนา Samarkand Forum ระหว่างวันที่ ๑๒-๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓ ประธาน Komnas HAM ได้รับเชิญจากสถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐอุซเบกิสถานในอินโดนีเซียให้เข้าร่วมเป็นวิทยากรในการสัมมนา Samarkand Forum ของรัฐบาลสาธารณรัฐอุซเบกิสถาน ซึ่งเป็นการประชุมที่มุ่งเน้นในประเด็นการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของเยาวชน

(๑๑) การประชุมและสัมมนาที่เกี่ยวกับปัญหาสันติภาพในจังหวัดอาเจะห์ เมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓ Komnas HAM ได้จัดการประชุมกลุ่มย่อย หัวข้อ “ยืนยันในสันติภาพของอาเจะห์จากประสบการณ์ของผู้หญิง ประสบการณ์ ๑๕ ปีภายหลังบันทึกความเข้าใจเฮลซิงกิ” (Affirming Peace in Aceh based on Women’s Experiences on 15 years of experience in MoU Helsinki) และเมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๓ Komnas HAM ได้เข้าร่วมการสัมมนาระดับชาติผ่านระบบออนไลน์ เรื่อง “ใส่ใจในสันติภาพของอาเจะห์: สะท้อน ๑๕ ปีของบันทึกความเข้าใจเฮลซิงกิ” Caring for the Peace of Aceh: Reflections of 15 Years of MoU Helsinki”

มติที่ประชุม

รับทราบ

วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๓

วาระที่ ๔ นำเสนอร่างแนวปฏิบัติของ SEANF ว่าด้วยการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ที่แก้ไขปรับปรุง และการให้การรับรองร่างแนวปฏิบัติดังกล่าว

การนำเสนอ

คณะผู้แทนสำนักงาน กสม. ได้ได้แจ้งความคืบหน้าในการปรับปรุงแก้ไขร่างแนวปฏิบัติของ SEANF ว่าด้วยการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ตามมติของที่ประชุมประจำปีของ SEANF ครั้งที่ ๑๖ เมื่อวันที่ ๒๒-๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๒ และการประชุมระดับเจ้าหน้าที่ (TWG) ของ SEANF ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ แบบทางไกล เมื่อวันที่ ๑๒-๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๓ เพื่อให้ที่ประชุมพิจารณา

ความเห็นที่ประชุม

ที่ประชุมได้มีการอภิปรายและมีความเห็นเพิ่มเติมในบางประเด็น เช่น SUHAKAM มีความเห็นว่าการตีตามข้อ ๓.๑ ที่กำหนดให้คณะทำงานทำหน้าที่ในการตรวจสอบข้อมูลก่อนการเผยแพร่ นั้น อาจส่งผลให้เกิดการล่าช้า ในกรณีที่เรื่องบางเรื่องอาจต้องการการเผยแพร่ที่ทันต่อเหตุการณ์ ผู้แทน CHRP มีความเห็นเพิ่มเติมว่าการตีนี้อาจจำเป็นที่จะต้องกำหนดกรอบระยะเวลาเพื่อขอความเห็นชอบก่อนการเผยแพร่ และในระหว่างที่ร่างแนวปฏิบัติฯ นี้ยังไม่ได้รับการรับรอง อาจมีความจำเป็นที่จะต้องมีการเผยแพร่เอกสารหรือกิจกรรมของ SEANF บางอย่างขึ้นมาในระหว่างนี้ นอกจากนี้ อาจต้องมีการพิจารณาเกี่ยวกับการหาทุนหรืองบประมาณในการจ้างบุคคลเพื่อมาพัฒนาหรือปรับปรุงเว็บไซต์ ซึ่งผู้แทน CHRP เสนอว่า ควรให้แต่ละสถาบันมอบหมายบุคคลเพื่อเป็นคณะทำงานชั่วคราวในระหว่างที่ร่างแนวปฏิบัติฯ ยังไม่ได้ให้การรับรอง อย่างไรก็ตาม ในประเด็นการจัดหาทุนนั้น Komnas HAM แจ้งที่ประชุมว่า เนื่องจากสมาชิกยังไม่ได้มีข้อยุติในเรื่องการขอรับเงินสนับสนุนจากองค์กรภายนอก Komnas HAM ในฐานะผู้รับผิดชอบในการยกสร้างเว็บไซต์ของ SEANF จึงได้เสนอขอรับงบประมาณภายในของสำนักงาน Komnas HAM เติريمไว้สำหรับการดำเนินการในปี ๒๕๖๓-๒๕๖๔ ไว้แล้ว โดยขณะนี้ Komnas HAM กำลังอยู่ในระหว่างการดำเนินการพัฒนาเว็บไซต์ดังกล่าว

มติที่ประชุม

เห็นชอบให้สมาชิก SEANF แต่ละสถาบันมอบหมายผู้แทนเพื่อทำหน้าที่เป็นคณะทำงานชั่วคราวทำหน้าที่ในการพิจารณาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องร่วมกันก่อนการนำเสนอต่อหน่วยงานของตน ก่อนที่จะมีการรับรองร่างแนวปฏิบัติของ SEANF ว่าด้วยการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ในช่วงการประชุมประจำปีของ SEANF ครั้งที่ ๑๗ ต่อไป

วาระที่ ๕ การนำเสนอความคืบหน้าของ กสม. ในการพิจารณาให้การรับรองร่างแนวปฏิบัติของ SEANF ว่าด้วยการป้องกันการทรมาน

การนำเสนอ

คณะผู้แทนสำนักงาน กสม. ได้นำเสนอต่อที่ประชุมว่า กสม. ได้พิจารณาร่างแนวปฏิบัติของ SEANF ว่าด้วยการทรมานฉบับนี้้อย่างละเอียดรอบคอบและจริงจังในการประชุมหลายครั้ง และขอขอบคุณอย่างจริงจังต่อสมาชิก SEANF ที่ได้ร่วมกันพิจารณาและให้ความเห็นในการจัดทำร่างแนวปฏิบัติฉบับนี้มาก่อนหน้านี้ รวมถึงสมาคมป้องกันการทรมาน (Association for the Prevention of Torture: APT) ที่ทำหน้าที่ยกร่างเอกสารแนวปฏิบัติว่าด้วยการป้องกันการทรมานสำหรับ SEANF ฉบับนี้้อย่างละเอียด อย่งไรก็ดี กสม. มีความเห็นว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดกรอบในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่จะต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ กฎหมาย หรือหนังสือสัญญาที่ประเทศไทยเป็นภาคีและมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม

ไว้อย่างชัดเจน ดังนั้น กสม. จึงมีความห่วงใยว่า รายละเอียดของแนวปฏิบัติฉบับนี้อาจมีประเด็นที่ยังไม่สอดคล้องกับกฎหมายดังกล่าว อันอาจเป็นอุปสรรคทำให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไม่สามารถปฏิบัติตามแนวปฏิบัติฉบับนี้ได้จริงอย่างเต็มที่ อย่างไรก็ตาม กสม. ตระหนักดีถึงหลักการฉันทามติของ SEANF และการที่ SEANF ให้ความสำคัญแก่เรื่องนี้ รวมถึงการพัฒนาความร่วมมือระหว่างสมาชิก SEANF เกี่ยวกับการป้องกันการทรมานในอนาคต ในการนี้ กสม. จึงขอเสนอให้ SEANF ได้พิจารณาการจัดตั้งคณะทำงานขึ้น ๑ ชุด เพื่อร่วมกันทำหน้าที่จัดทำ “หลักปฏิบัติและกรอบความร่วมมือของ SEANF ในการป้องกันการทรมานและการกระทำที่มีขอบในรูปแบบอื่น” (Principles and Guiding Framework for SEANF Cooperation on the Prevention of Torture and Other Forms of Ill Treatment) โดยพัฒนาจากเอกสารพื้นฐานที่ APT ได้ยกร่างขึ้นมาแล้ว ซึ่งเอกสารฉบับใหม่นี้ควรมีลักษณะสั้น กระชับ ตรงประเด็น และยืดหยุ่นเพียงพอที่จะรองรับกรอบกฎหมายในประเทศที่แตกต่างกันของสมาชิก SEANF ทั้งหมด ดังเช่นแนวปฏิบัติส่วนใหญ่ที่จัดทำขึ้นโดยกลไกด้านสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ เพื่อช่วยเหลืออำนวยความสะดวกการดำเนินการและความร่วมมือของสมาชิก SEANF ทั้งหมดโดยไม่มีข้อจำกัดจากกฎหมายภายในประเทศ ทั้งนี้ โดยอาจแนบตัวอย่างแนวปฏิบัติที่ดีหรือแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดที่ APT ได้จัดทำขึ้นไว้แล้วนี้เป็นภาคผนวกข้างท้ายของหลักปฏิบัติและกรอบความร่วมมือดังกล่าวนี้ด้วยก็ได้

ความเห็นที่ประชุม

๑. ผู้แทน MNHRC มีความเห็นว่า แม้ว่า SEANF จะได้ตัดสินใจโดยหลักยึดหลักฉันทามติในการที่จะรับรองร่างแนวปฏิบัติดังกล่าวแล้วในที่ประชุมประจำปีของ SEANF ครั้งที่ ๑๖ แต่เมื่อ กสม. ประสบกับปัญหาทางกฎหมายภายในประเทศในการที่จะนำแนวปฏิบัติของ SEANF ว่าด้วยการป้องกันการทรมานไปปฏิบัติ ดังนั้น จึงขอสนับสนุนให้สมาชิก SEANF ร่วมกันแสวงหาแนวทางที่เป็นไปได้ในการนำแนวปฏิบัติของ SEANF ดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในทางปฏิบัติต่อไป

๒. ผู้แทน CHRP มีความเห็นขอให้ กสม. ระบุให้ชัดเจนว่าร่างแนวปฏิบัติของ SEANF ดังกล่าวมีส่วนใดที่ไม่สามารถปฏิบัติได้ เพื่อที่สมาชิกจะได้ทราบและร่วมกันแสวงหาแนวทางแก้ไขได้ตรงจุด

๓. ผู้แทน SUHAKAM มีข้อสังเกตว่าร่างแนวปฏิบัติของ SEANF ดังกล่าวไม่ได้มีผลผูกพันทางกฎหมายเป็นเพียงแนวปฏิบัติโดยทั่วไปที่น่าจะนำไปใช้ได้โดยไม่กระทบกับกฎหมายภายในประเทศ

๔. คณะผู้แทนสำนักงาน กสม. รับทราบความเห็นของสมาชิก SEANF ดังกล่าว และได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า ถึงแม้ร่างแนวปฏิบัติดังกล่าวจะมีลักษณะเป็นเอกสารกฎหมายอย่างอ่อน (soft law) ที่ไม่มีผลผูกพันทางกฎหมาย แต่ กสม. เห็นว่ายังมีบางส่วนของแนวปฏิบัติที่อาจยังไม่สอดคล้องกับกฎหมายภายในประเทศ

มติที่ประชุม

รับทราบ และมีมติให้ กสม. ยกร่างเอกสารตามข้อเสนอข้างต้นเพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมประจำปีของ SEANF ครั้งที่ ๑๗ ต่อไป

วาระที่ ๖ การรายงานผลการดำเนินการที่เกี่ยวกับรายงานพื้นฐานของ SEANF ว่าด้วยการโยกย้ายถิ่นฐานในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Baseline Papers on the Migrant Workers in South East Asia) โดยคณะผู้แทนของ CHRP

การนำเสนอ

๑. คณะผู้แทนของ CHRP ได้นำเสนอความก้าวหน้าของการปรับปรุงรายงานพื้นฐานของ SEANF ว่าด้วยการโยกย้ายถิ่นฐานในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ฉบับปี ๒๕๖๓ ว่าร่างรายงานที่ปรับปรุงใหม่นี้ จัดทำขึ้นโดยการปรึกษาหารือร่วมกับ SUHAKAM ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มในการยกกร่างรายงานฉบับนี้ขึ้นเมื่อปี ๒๕๕๔ ซึ่งขณะนี้ร่างรายงานที่ CHRP ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเสร็จยังอยู่ในขั้นการพิจารณาของ CHRP ซึ่งหากผ่านขั้นตอนดังกล่าวแล้ว CHRP จะแจ้งให้สมาชิก SEANF ทราบต่อไป และจะให้สมาชิก SEANF ได้ร่วมกันปรับปรุงข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องโดยผ่านโปรแกรม Google drive ก่อนการประชุมประจำปีของ SEANF ครั้งที่ ๑๗

๒. ผู้แทน CHRP ได้แลกเปลี่ยนผลการดำเนินการที่เกี่ยวข้องแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานว่า CHRP ได้จัดทำโครงการเฝ้าระวังสิทธิแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานโดยผ่านทางออนไลน์ (Migrants Rights Observatory Online) ในเว็บไซต์ของตน เพื่อสนับสนุนรัฐบาลของฟิลิปปินส์ในการแก้ไขปัญหาแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานของฟิลิปปินส์ ในต่างประเทศซึ่งมีเป็นจำนวนมาก เนื่องจากประเทศฟิลิปปินส์เป็นประเทศผู้ส่งออกแรงงานของตนไปต่างชาติเป็นหลักและได้ให้การรับรองและเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนของแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานแล้วหลายฉบับ ในขณะที่ประเทศผู้รับอาจไม่ได้ให้การรับรองอนุสัญญาดังกล่าวเช่นเดียวกับฟิลิปปินส์ จึงทำให้เกิดช่องว่างทางกฎหมายและส่งผลกระทบต่อแรงงานของฟิลิปปินส์ที่ไปทำงานในต่างประเทศไม่ได้รับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและประสบปัญหาทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

สำหรับการจัดทำโครงการดังกล่าวได้ดำเนินการมาต่อเนื่อง ๓ ปีแล้ว โดยได้รับการสนับสนุนทางด้านงบประมาณจากสหภาพยุโรป (EU) และเป็นโครงการนำร่องที่สหภาพยุโรปให้การสนับสนุน ๑ ใน ๔ หัวข้อหลัก ได้แก่ ขนเป่าพื้นเมือง เพศ ภูมิภาค และแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน ซึ่งช่องทางออนไลน์ที่จัดทำขึ้นนี้ ทำให้ผู้มีส่วนได้เสียและแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานสามารถเข้าถึงข้อมูลที่จำเป็นได้ อาทิ ข้อมูลด้านกฎหมายระหว่างประเทศ คำตัดสินของศาล ข้อตกลงระหว่างสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่เกี่ยวข้องกับแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน รวมแล้วประมาณ ๓๙ รายการ โดย CHRP ได้นำคำตัดสินของศาลมากำหนดเป็นตัวชี้วัดเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการเฝ้าระวังที่สอดคล้องกับกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ซึ่งแนวคิดนี้เป็นไปตามกรอบการดำเนินงานของ OHCHR และจะเป็นประโยชน์ในการจัดทำข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลต่อไป นอกจากนี้ CHRP ยังมีเป้าหมายที่จะจัดทำช่องทางร้องเรียนและการให้คำปรึกษาทางกฎหมายแก่แรงงานโยกย้ายถิ่นฐานโดยผ่านระบบออนไลน์ เนื่องจากเห็นว่าในช่วงที่เกิดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ แรงงานส่วนใหญ่จะรับข้อมูลข่าวสารโดยผ่านสื่อสังคมออนไลน์มากขึ้น และภายหลังจากที่ประสบความสำเร็จในการลงนามในบันทึกความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาบุคคลไร้รัฐในรัฐซาบฮาร์ ร่วมกับ SUHAKAM และ Komnas

HAM แล้ว CHRP มีแผนที่จะพัฒนาระบบการส่งต่อ (referral system) เพื่อตอบสนองต่อความร่วมมือดังกล่าวต่อไป

มติที่ประชุม

รับทราบ

วาระที่ ๗ การนำเสนอข้อค้นพบจากการไต่สวนว่าด้วยนักปกป้องสิทธิมนุษยชน (Human Rights Defender Inquiry) โดยคณะผู้แทนของ CHRP

การนำเสนอ

๑. การไต่สวนว่าด้วยนักปกป้องสิทธิมนุษยชนเป็นผลงานการดำเนินการของ CHRP นำโดยนาย Roberto T. Cadiz ซึ่งเป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของฟิลิปปินส์ที่รับผิดชอบในเรื่องนี้ โดยที่มาของการจัดการไต่สวนระดับชาติเรื่องนี้เกิดขึ้นจากสถานการณ์ที่นักปกป้องสิทธิมนุษยชนของฟิลิปปินส์ต้องเผชิญกับการคุกคามในหลายรูปแบบ CHRP จึงดำเนินกระบวนการไต่สวนด้วยการแสวงหาข้อเท็จจริง โดยผ่านกระบวนการสาธารณะที่โปร่งใส การพูดคุยร่วมกับอาสาสมัคร และการสังเกตการณ์ ซึ่งผลของการไต่สวนพบข้อสรุปที่สำคัญว่า มีการคุกคามนักปกป้องสิทธิมนุษยชนจริง โดยพบว่าชีวิต เสรีภาพ และความมั่นคงของนักปกป้องสิทธิมนุษยชนมีความเสี่ยงในระดับที่แตกต่างกันไปเมื่อบุคคลเหล่านี้แสดงตนเป็นนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ซึ่งภัยคุกคามเหล่านี้ได้ทำให้แนวคิดสิทธิมนุษยชนภายในประเทศบิดเบี้ยวและผิดเพี้ยน สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า รัฐบาลยังไม่ได้ปฏิบัติตามปฏิญญาของสหประชาชาติว่าด้วยนักปกป้องสิทธิมนุษยชน (United Nations Declaration on the Rights of Human Rights Defenders) มากเพียงพอ ทำให้พื้นที่การแสดงความคิดเห็นของประชาชนถูกจำกัด และในขณะเดียวกันก็มีการกระทำความผิดในลักษณะที่ไม่ต้องถูกรับโทษ (impunity) เกิดขึ้นในฟิลิปปินส์ รวมทั้งนักปกป้องสิทธิมนุษยชนถูกใส่ร้าย ถูกมองว่าเป็นกบฏ หรือเป็นคอมมิวนิสต์ มีการใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการข่มขู่คุกคาม ซึ่งมีหลายกรณีที่มีการนำคดีขึ้นสู่การพิจารณาคดีของศาล แต่คดีเหล่านั้นก็ถูกศาลยกฟ้อง เนื่องจากไม่สามารถรวบรวมหลักฐานได้อย่างเพียงพอ

๒. CHRP มีข้อเสนอแนะต่อเรื่องนี้โดยสรุป ดังนี้

(๑) การต่อสู้กับการไม่ต้องรับโทษ (impunity) โดยเสนอให้มีการสอบสวนข้อกล่าวหาทั้งหมดที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดทางอาญาต่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชน

(๒) ต้องดำเนินคดีและลงโทษผู้ที่กระทำความผิดทั้งหมดต่อการกระทำดังกล่าว

(๓) การบังคับใช้หลักว่าด้วยความรับผิดชอบร่วมของผู้บังคับบัญชา โดยกรณีการละเมิดหรือการกระทำการนอกกระบวนการยุติธรรมต่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชนทั้งหมด ผู้บังคับบัญชาจะต้องมีความรับผิดชอบร่วมด้วย

(๔) ห้ามมิให้มีการละเมิดต่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชน เช่น การใส่ร้าย

(๕) ละเว้นจากการกระทำละเมิดต่อนักข่าวและนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ด้วยการหมิ่นประมาท ใส่ร้าย การดำเนินคดีอาญาและคดีแพ่งอื่น ๆ เพื่อกีดกันหรือป้องกันไม่ให้พูดหรือนำเสนอความจริงต่อผู้มีอำนาจ

(๖) ป้องกันการใช้ประโยชน์จากอำนาจของหน่วยงานของรัฐในทางที่ผิด เช่น การลดการออกใบอนุญาตสื่อ การเก็บภาษีและค่าแพรนไชส์ และการอนุญาตให้นักข่าวและนักปกป้องสิทธิมนุษยชนได้เข้าถึงข้อมูลในประเด็นที่เป็นปัญหาของสาธารณชนได้อย่างเต็มที่ภายใต้การรับรองของรัฐธรรมนูญ

(๗) การเร่งรัดกระบวนการทำงานของศาลเพื่อยุติคดีการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรวดเร็ว

(๘) การยุติการทำลายเครือข่ายนักปกป้องสิทธิมนุษยชน

นอกจากนี้ CHRP ยังตั้งข้อสังเกตว่าผู้แสดงที่ไม่ใช่รัฐ (non-state actors) มีหน้าที่ที่เท่าเทียมกันในการเคารพหลักนิติธรรมและสิทธิมนุษยชน รวมทั้งไม่มีอำนาจใดที่จะสามารถอนุญาตให้รัฐสามารถสังหารบุคคลโดยกระบวนการนอกความยุติธรรม การบังคับให้บุคคลสูญหาย การทรมาน หรือการละเมิดสิทธิมนุษยชนในรูปแบบอื่น ๆ ได้ เพราะการกระทำดังกล่าวจะทำลายโครงสร้างทางศีลธรรมและรากฐานของหลักนิติธรรมภายในประเทศ ทั้งนี้ CHRP จะเผยแพร่รายงานการไต่สวนว่าด้วยนักปกป้องสิทธิมนุษยชนดังกล่าวไปยังสมาชิก SEANF เพื่อทราบต่อไป

มติที่ประชุม

รับทราบ

วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๓

วาระที่ ๔ การหารือเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการประชุมประจำปีของ SEANF ครั้งที่ ๑๗

การนำเสนอ

ผู้แทน Komnas HAM แจ้งว่าเนื่องจากการประชุมประจำปีของ SEANF ครั้งที่ ๗ จะมีการจัดการสัมมนาคู่ขนาน จำนวน ๒ การสัมมนา ได้แก่ การสัมมนาว่าด้วยสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกลไกการป้องกันการทรมาน (NHRI and Prevention Mechanism) และการสัมมนาว่าด้วยบุคคลไร้รัฐในมาเลเซีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ (Statelessness in Malaysia, Indonesia and the Philippines) ดังนั้น จึงขอเสนอให้มีกำหนดการประชุมประจำปีของ SEANF จำนวน ๓ วัน และการประชุมคู่ขนานจำนวน ๑ วัน รวมเป็น ๔ วัน โดยจะจัดขึ้น ณ กรุงจาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

ความเห็นที่ประชุม

ผู้แทน SUHAKAM เสนอว่า หากกรณีที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ยังไม่ยุติและเป็นเหตุให้ไม่สามารถเดินทางไปประชุม ณ กรุงจาการ์ตา ได้ อาจกำหนดการประชุมในแบบทางไกล จำนวน ๓ วัน โดยให้มีการประชุมประจำปีของ SEANF ในครึ่งวันเช้าของแต่ละวัน จำนวน ๓ วัน ส่วนการประชุมคู่ขนานให้จัดขึ้นในครึ่งวันบ่ายของ ๒ ใน ๓ วันดังกล่าว ทั้งนี้ ในส่วนของ

การสัมมนาว่าด้วยบุคคลไร้รัฐในมาเลเซีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ นั้น SUHAKAM จะมุ่งเน้นให้มีการหารือเกี่ยวกับสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา ซึ่งรวมไปถึงข้อเท็จจริงในเชิงประวัติศาสตร์ สถานการณ์ที่เกิดขึ้น และบทบาทของตัวแสดงที่สำคัญในภูมิภาค

มติที่ประชุม

รับทราบ และเห็นชอบให้ Komnas HAM ดำเนินการต่อไป

วาระที่ ๙ รายงานความคืบหน้าในการจัดตั้งสำนักงานเลขาธิการถาวรของ SEANF และการหารือเกี่ยวกับข้อตกลงของประเทศเจ้าภาพ (Host Country Agreement: HCA) โดยคณะผู้แทน Komnas HAM

การนำเสนอ

ผู้แทน Komnas HAM รายงานสถานะล่าสุดในการดำเนินการจัดตั้งสำนักงานเลขาธิการถาวรของ SEANF ว่า ภายหลังจากที่ Komnas HAM ได้จัดทำร่างข้อตกลงของประเทศเจ้าภาพ (HCA) ซึ่งมีพื้นฐานมาจากข้อบังคับการดำเนินงาน (RoP) ของ SEANF และได้ส่งร่างดังกล่าวให้กับสมาชิก SEANF เพื่อขอรับความเห็น แล้ว Komnas HAM ได้มีการหารือร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศของอินโดนีเซีย และขณะนี้ Komnas HAM กำลังอยู่ในกระบวนการแก้ไขร่างข้อตกลงดังกล่าวตามความเห็นของกระทรวงการต่างประเทศของอินโดนีเซีย และจะเสนอที่ประชุมประจำปีของ SEANF ครั้งที่ ๑๗ เพื่อให้การรับรองต่อไป

ความเห็นที่ประชุม

๑. ผู้แทน PDHJ เสนอความเห็นที่เห็นว่า PDHJ ได้เคยหารืออย่างไม่เป็นทางการร่วมกับ APF กรณีที่จะมีการจัดตั้งสำนักงานภูมิภาคย่อยของ APF โดยมีการทำบันทึกความเข้าใจ (MoU) และได้รับทุนสนับสนุนจากรัฐบาลกาตาร์ ซึ่งกรณีดังกล่าว APF เห็นว่าจะทำให้เกิดประเด็นเรื่องความไม่เป็นอิสระและไม่น่าจะเหมาะสมที่รัฐบาลกาตาร์จะทำหน้าที่สนับสนุนงบประมาณการจัดตั้งสำนักงานในระดับอนุภูมิภาคของ APF นอกจากนี้ SEANF มีธรรมชาติของการตัดสินใจที่อยู่บนหลักฉันทมติจึงน่าจะมีข้อจำกัดในหลายด้าน

๒. ผู้แทน CHRP มีความห่วงกังวลในประเด็นความเป็นอิสระของ SEANF ภายใต้อำนาจการและหลักเกณฑ์ที่อาจถูกควบคุมโดยรัฐบาลอินโดนีเซีย ดังนั้น จึงเสนอความเห็นที่เห็นว่า SEANF อาจหารือเกี่ยวกับทางเลือกอื่นด้วยในขณะที่ร่าง HCA กำลังดำเนินการอยู่ ซึ่งรวมทั้งการรับความช่วยเหลือในการจัดตั้งสำนักงานภายใต้กลไกของ APF โดย CHRP ขอความชัดเจนจาก Komnas HAM ว่า SEANF จะสามารถแก้ไขปัญหาการขอยุติการดำเนินการตาม HCA ฝ่ายเดียวของรัฐบาลอินโดนีเซียได้อย่างไร และ SEANF จะประกันความเป็นอิสระของกรอบความร่วมมือและความเป็นอิสระในฐานะสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้อย่างไร

๓. ผู้แทน SUHAKAM มีความเห็นว่าร่าง HCA ดังกล่าวไม่น่าจะมีข้อห่วงกังวล เพราะได้กำหนดเรื่อง เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับบุคคล การดำเนินการ และสถานที่ไว้แล้ว โดยไม่ว่าสำนักงานเลขาธิการถาวร SEANF จะมีรูปแบบใดก็ต้องเป็นไปตามขอบเขตที่กฎหมายได้กำหนดไว้ ส่วนความเป็นอิสระนั้น

รับประกันโดยความเป็นอิสระของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งเป็นสมาชิกของ SEANF จึงเห็นควรให้เร่งดำเนินการต่อไปโดยไม่ชักช้า

มติที่ประชุม

รับทราบ และเห็นชอบให้ Komnas HAM ดำเนินการต่อไป

วาระที่ ๑๐ การรายงานความคืบหน้าในการจัดทำเว็บไซต์ของ SEANF โดยคณะผู้แทน Komnas HAM

การนำเสนอ

ผู้แทน Komnas HAM รายงานที่ประชุมว่า ได้ดำเนินการพัฒนาเว็บไซต์ของ SEANF แล้ว โดยใช้งบประมาณและเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน Komnas HAM ในการบริหารจัดการ ซึ่งในการประชุมครั้งนี้ Komnas HAM ได้นำเสนอตัวอย่างเว็บไซต์ที่ Komnas HAM ได้จัดทำขึ้น ๓ แบบ รวมทั้งตัวอย่างเนื้อหาที่จะบรรจุไว้ในเว็บไซต์ ประกอบด้วย ๗ หัวข้อหลัก ได้แก่ (๑) หน้าที่และอำนาจของ SEANF (๒) ข้อบังคับการดำเนินงาน (RoP) ของ SEANF (๓) หน้าที่และอำนาจของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่เป็นสมาชิกของ SEANF (๔) ข่าวประชาสัมพันธ์กิจกรรมของ SEANF และสมาชิก SEANF (๕) รายงานการประชุม เอกสารการนำเสนอ และรายงานการศึกษาของ SEANF ทั้งหมด (๖) เอกสารทำที่ ข้อมติ ข้อเสนอแนะ รายงาน เอกสารการนำเสนอ และเอกสารเผยแพร่อื่น ๆ ของสมาชิก SEANF (๗) รายงานที่เสนอต่อสหประชาชาติ รายงานการทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชน และรายงานคู่ขนานที่เสนอต่อคณะกรรมการประจำอนุสัญญาของสมาชิก SEANF รวมทั้งข้อเสนอเกี่ยวกับตราสัญลักษณ์ของ SEANF ทั้งนี้ Komnas HAM จะประสานสมาชิกเพื่อแจ้งการพิจารณารายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเว็บไซต์ดังกล่าวต่อไป

ความเห็นที่ประชุม

ผู้แทน CHRP สนับสนุนรูปแบบในการจัดทำเว็บไซต์ของ Komnas HAM และเสนอว่าในเว็บไซต์ดังกล่าวควรที่จะบรรจุเอกสารที่เคยเผยแพร่ในเว็บไซต์เก่าของ SEANF ไว้ด้วย

มติที่ประชุม

รับทราบ และเห็นชอบให้ Komnas HAM ดำเนินการต่อไป

วาระที่ ๑๑ เรื่องอื่น

- การหารือเกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์ระหว่าง SEANF และคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights: AICHR)

การนำเสนอ

๑. ผู้แทน Komnas HAM รายงานที่ประชุมว่า ผู้แทนลาวใน AICHR ซึ่งเคยปฏิเสธที่จะเข้าร่วมการประชุมหารืออย่างไม่เป็นทางการร่วมกับ SEANF เป็นครั้งแรกนั้น ได้ตอบรับการประชุมแล้ว และทำให้ผู้แทน AICHR จากทั้ง ๑๐ ประเทศตอบรับเข้าร่วมการประชุมดังกล่าวอย่างเป็นทางการ

๒. ผู้แทน Komnas HAM รายงานที่ประชุมว่า ผู้แทนอินโดนีเซียใน AICHR ได้เสนอให้ SEANF มีหนังสือถึงผู้แทนในเวียดนามใน AICHR ในฐานะประธาน AICHR ในปี ๒๕๖๓ เพื่อนัดหมายการประชุมหารือร่วมกันใหม่อีกครั้ง ทั้งนี้ ตารางการทำงานของ AICHR ในปี ๒๕๖๔ จะมีการปรับปรุงแก้ไขใหม่ในช่วงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๓ ซึ่งผู้แทนอินโดนีเซียใน AICHR ได้เคยเสนอประเด็นนี้ต่อประธาน AICHR แล้ว แต่ยังไม่ได้รับการตอบรับ ดังนั้น จึงอาจจำเป็นต้องมีหนังสือเพื่อขอรับทราบการยืนยันที่จะให้มีการประชุมร่วมกันอีกครั้ง

ความเห็นที่ประชุม

๑. ผู้แทน MNHRC มีความเห็นว่า SEANF ควรจะมีการส่งหนังสือถึงประธาน AICHR อย่างเป็นทางการแทนการส่งหนังสือแบบไม่เป็นทางการซึ่งอาจจะทำให้มีการเข้าใจที่คลาดเคลื่อนได้

๒. ผู้แทน SUHAKAM มีความเห็นว่า AICHR นั้นมีท่าทีที่จะตอบรับการประชุมหารืออย่างไม่เป็นทางการมากกว่าการประชุมอย่างเป็นทางการ เพราะการที่จะให้ผู้แทน AICHR จากทั้ง ๑๐ ประเทศเห็นพ้องกันทั้งเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยาก โดย SUHAKAM สนับสนุนให้ Komnas HAM ติดตามและดำเนินการในเรื่องนี้ต่อไป

มติที่ประชุม

รับทราบ และเห็นชอบให้ Komnas HAM ดำเนินการต่อไป

- เรื่อง การหารือเกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์ระหว่าง SEANF กับเครือข่ายองค์กรพัฒนาเอกชนว่าด้วยสถาบันสิทธิมนุษยชนระดับชาติแห่งเอเชีย (Asian NGOs Network on National Human Rights Institutions: ANNI)

การนำเสนอ

ผู้แทน Komnas HAM แจ้งว่า Komnas HAM ได้รับการประสานงานทางอีเมลจากผู้แทน ANNI ว่ามีความประสงค์ที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับ SEANF โดยเฉพาะการประชุมร่วมกับ SEANF

ความเห็นที่ประชุม

ผู้แทน SUHAKAM เสนอที่ประชุมว่า อาจจัดให้มีการประชุมโดยทางออนไลน์แบบไม่เป็นทางการร่วมกับ ANNI ก่อนในเบื้องต้น เพื่อหารือถึงความเป็นไปได้ที่จะมีความร่วมมือร่วมกับ ANNI ในโอกาสต่อไป

มติที่ประชุม

รับทราบ และเห็นชอบให้ Komnas HAM ดำเนินการต่อไป

ข้อสังเกตของกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่เข้าร่วมการประชุม

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขอให้สำนักงาน กสม. พิจารณาดำเนินงานในกรอบความร่วมมือของ SEANF ดังนี้

๑. ขอให้ดำเนินการโดยคำนึงถึงภาพลักษณ์ที่ดีของ กสม. ในเวทีระหว่างประเทศ การมีความร่วมมือที่ใกล้ชิด จริงใจ และฉันทมิตรร่วมกับสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในภูมิภาคบนหลักการความเป็นอิสระที่สอดคล้องกับหลักการปารีส ตลอดจนคำนึงถึงผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นต่อการประเมินสถานะโดย SCA ซึ่งเป็นระบบภายใต้กรอบความร่วมมือของ GANHRI ซึ่งสมาชิก SEANF หลายสถาบันมีบทบาทสำคัญ

๒. สำนักงาน กสม. ควรดำเนินการเพื่อให้มีการนำเสนอประสบการณ์ความสำเร็จที่สำคัญของ กสม. ซึ่งเป็นที่สนใจของสมาชิก SEANF เช่น ประเด็นธุรกิจและสิทธิมนุษยชน ประเด็นสิทธิมนุษยชนศึกษา ซึ่งเป็นภารกิจ กสม. ดำเนินการได้ประสบความสำเร็จจนเป็นที่ประจักษ์และได้รับการยกย่องในเวทีระหว่างประเทศ ในเวทีการประชุมประจำปีของ SEANF ด้วย ทั้งนี้ เพื่อมุ่งส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของ กสม. ในประเด็นที่ กสม. มีจุดแข็งสำคัญ นอกจากนี้ ควรริเริ่มความร่วมมือในระดับทวิภาคีกับสมาชิก SEANF บางสถาบัน สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของประเทศเพื่อนบ้าน กลไกสิทธิมนุษยชนของอาเซียน รวมทั้งองค์การภาคประชาสังคมระหว่างประเทศที่เป็นพันธมิตรสำคัญในภูมิภาคในประเด็นที่เป็นความสนใจร่วมกัน เพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ความร่วมมือที่ดีและการกระชับความสัมพันธ์กับกลไกสิทธิมนุษยชนในภูมิภาค ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพและสร้างการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน กสม.

๓. การยกร่างแนวปฏิบัติของ SEANF ว่าด้วยการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ขอให้คำนึงถึงหลักการเปิดกว้าง การส่งเสริมเสรีภาพในการแสดงออกและการแสดงความคิดเห็น การส่งเสริมการสื่อสาร ๒ ทางของภาคประชาชนต่อสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและการรับฟังความคิดเห็น ตลอดจนการเปิดรับความคิดเห็นการแก้ไขต่าง ๆ จากสมาชิก SEANF ที่สอดคล้องกับแนวทางการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามมาตรฐานระหว่างประเทศ

๔. การยกร่างเอกสารตามข้อเสนอของ กสม. เกี่ยวกับแนวปฏิบัติว่าด้วยการป้องกันการทรมานสำหรับ SEANF ขอให้ดำเนินการบนหลักการของความร่วมมือที่ดีและฉันทมิตรในภูมิภาค โดยขอให้เสนอแนวทางการดำเนินการที่เป็นไปได้ต่าง ๆ มากกว่า ๑ แนวทาง เพื่อให้ กสม. พิจารณาก่อนการประชุมประจำปีของ SEANF ครั้งที่ ๑๗ พร้อมทั้งขอให้นำเสนอข้อมูลและความเห็นอื่น ๆ เพื่อให้ กสม. รับทราบด้วย เช่น บรรยากาศการประชุมของ SEANF ในประเด็นนี้ ความคาดหวังของสมาชิก SEANF ความก้าวหน้าในการดำเนินการของไทยต่อประเด็นการป้องกันการทรมาน รวมทั้งปัญหาข้อติดขัดทั้งหมด ซึ่งหากมีข้อติดขัดสำคัญซึ่งมีอาจหลีกเลี่ยงได้ กสม. อาจพิจารณาสนับสนุนการดำเนินการบนหลักฉันทมิตรของ SEANF ต่อไป หากได้นำเสนอข้อห่วงกังวลของ กสม. ทั้งหมดต่อที่ประชุมจนหมดสิ้นแล้ว

รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุมระดับเจ้าหน้าที่ (TWG) ของ SEANF ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓
ระหว่างวันที่ ๒๕-๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๓ แบบทางไกล

๑. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของอินโดนีเซีย (Komnas HAM)

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
๑	Mr. Ahmad Taufan Damanik	Chairperson
๒	Mr. Amiruddin	Vice Chairperson of External Affairs
๓	Mr. Munafrizal Manan	Vice Chairperson of Internal Affairs
๔	Mr. Tasdiyanto	Secretary-General
๕	Mr. Esrom Hamonangan	Head of Planning, Supervision, and Internal Control Bureau
๖	Mr. Andante Widi Arundhati	Head of Human Rights Promotion Bureau
๗	Mr. Gatot Ristanto	Head of Human Rights Enforcement Bureau
๘	Mr. Henry Silka Innah	Head of General Affairs Bureau
๙	Mrs. Sasanti Amisani	Coordinator of Cooperation, Plenary Session, and Chairmanship Administration
๑๐	Mr. Mimin Dwi Hartono	Coordinator of Study and Research
๑๑	Ms. Endang Sri Melani	Coordinator of Monitoring and Investigation
๑๒	Mrs. Sri Nur Fathya	Sub-Coordinator of Inter-agency Cooperation
๑๓	Mr. Andri Umar Sidik	IT Specialist

๒. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของมาเลเซีย (SUHAKAM)

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
๑	Mr. Jerald Joseph	Commissioner
๒	Dr. Cheah Swee Neo	Secretary
๓	Ms. Lee Pei Hsi	Principal Assistant Secretary, Promotion and Outreach Division
๔	Mr. Abdul Rahman Abdullah	Principal Assistant Secretary, Complaints and Monitoring Group
๕	Mr. Helmi Fendy Mohammad Idris	Assistant Secretary, International Coordination and Media Relations Division
๖	Mr. Kumeraintharen Murugiah	Assistant Secretary, International Coordination and Media Relations Division
๗	Ms. Josefina Abdullah	Assistant Secretary, International Coordination and Media Relations Division

๓. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของเมียนมา (MNHRC)

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
๑	Mr. Hla Myint	Chairperson
๒	Dr. Nanda Hmun	Vice-Chairperson
๓	Mr. Paw Lwin Sein	Commissioner
๔	Dr. Than Myint	Commissioner
๕	Dr. Tin Maung Maung Than	Commissioner
๖	Mr. Zay Yar Linn	Deputy Director

๔. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของฟิลิปปินส์ (CHRP)

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
๑	Mrs. Leah Tanodra Armamento	Commissioner
๒	Mr. Roberto Cadiz	Commissioner
๓	Mrs. Karen Gomez Dumpit	Commissioner
๔	Attorney Gemma Parojinog	Director, Human Rights Policy Advisory Office (HRPAO)
๕	Ms. Marizen Santos	Division Chief, International Obligations Monitoring Division (IOMD), HRPAO
๖	Attorney Kristoffer Claudio	ATTY IV, IOMD-HRPAO
๗	Ms. Christa Balonkita	Development Management Office III

๕. ผู้ตรวจการแผ่นดินของติมอร์ - เลสเต (PDHJ)

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
๑	Ms. Benicia Eriana Magno	Deputy Provedor for Human Rights
๒	Ms. Rosalina de Jesus Pires	Director of Investigation
๓	Ms. Ana Eliza Szmrecsanyi	Legal Advisor
๔	Mr. Sidonio Joao Sequeira Soares	Focal Point for CAT
๕	Mr. Jonas Amaral	IT Specialist
๖	Ms. Olga Vilanova Sequeira	Specialist for Good Administration and Management

๖. คณะผู้แทนสำนักงาน กสม.

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
๑	นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๒	นางสาวอารีวรรณ จตุทอง	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๓	นายบุญเกื้อ สมนึก	เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๔	นางสาววัลลภา ศาทรประภา	ผู้อำนวยการสำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ
๕	นายพรชัย น้อยบ้านโจง	นักวิชาการสิทธิมนุษยชนชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานความร่วมมือสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ๒
๖	นางสาวอณิษภัทร สิทธิดำรงค์	นักวิชาการสิทธิมนุษยชนชำนาญการ กลุ่มงานความร่วมมือสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ๒
๗	นางสาวอัญชลี ศุภสกุลชัย	นักวิชาการสิทธิมนุษยชนปฏิบัติการ กลุ่มงานตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน ๓